

Editör'den...

Uluslararası toplum, küresel ısınma ve iklim değişikliğinin gelecekte sebep olabileceği felaketleri önlemek veya bu felaketlerin etkilerini asgari seviyeye indirmek için önlemler almaya yönelmektedir. Bu çerçevede Antarktika ve Güney Okyanusu'nda yürütülen canlı çeşitliliği, akıntı rejimi ve suların yükselmesi konularıyla ilgili yürütülen bilimsel çalışmalar önem arz etmektedir. Belirli devletler, 2041'e kadar kıta üzerindeki bütün hak iddialarını donduran Antarktika Antlaşması'nın gözden geçirileceği aşamada söz sahibi olmayı hedeflemekte, kıtada yer alan bilim üslerindeki faaliyetlerini artırmaktadır. Türkiye de gerek güney kutup bölgesindeki bilimsel çalışmalara katkı sağlamak gerekse 2041'e doğru Antarktika'nın statüsü ve kıtadaki hak iddialarını belirleyecek karar alma süreçlerine katılmak için aktif bir politika takip etmelidir.

Bilge Strateji bu sayısında iki değerli akademisyenin kaleme aldığı yorum yazılarıyla Türkiye'nin nasıl bir Antarktika politikası geliştirmesi gerektiği sorusunu cevaplamaya çalışmaktadır. İstanbul Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi Deniz Biyolojisi Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Bayram Öztürk, "Türkiye Nasıl Bir Antarktika Stratejisi Geliştirmelidir?" başlıklı yazısıyla Türkiye'nin Antarktika'da ivedilikle bir bilim üssü açması gerektiğini, Ankara'nın kıtanın geleceğinde ancak bu şekilde söz sahibi olabileceğini ifade etmektedir. Öztürk, bu alanda Türkiye'de bilimsel ve iktisadi potansiyelin altını çizerek gerek akademik gerek siyasi sahada farkındalığın eksikliğini hatırlatmaktadır. Antarktika'nın hukuki statüsü üzerine çalışmaları bulunan Polis Akademisi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Kemal Başlar ise sivil toplum kuruluşlarının bu konudaki rolüne işaret etmektedir. Antarktika'da Türkiye tarafından bilimsel araştırma üssü kurulması gerekliliğinin nedenlerini sıralayan Başlar, siyasi karar mercilerini bu konuda somut hedefler doğrultusunda hareket etmeye davet etmektedir.

Bilge Strateji, Güz 2015 sayısında altı adet kıymetli makaleyi okuyucunun ilgisine sunmaktadır. Yüzüncü yılı içerisinde bulunduğumuz 1915 Ermeni Tehciri, uluslararası kamuoyunda Türkiye'ye karşı bir baskı unsuru olarak kullanılmak istenmektedir. Emekli Büyükelçi Dr. A. Oğuz Çelikkol, başta ABD'de görevli bulunduğu süreçte Kongre'de olmak üzere, ulusal parlamentolarda 1915 Olayları'nın "soykırım" olarak tanınması konusundaki girişimlere değinerek hafızaları tazelemektedir. Türkiye'nin tezlerini de ifade eden Çelikkol, Türk dış politikasını meşgul edeceği düşünülen "soykırımın" tanınması girişimlerine, özgür düşünce ortamında bilimsel çalışmaların devamının teşvik edilerek cevap verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Yirmi senedir çözülemeyen ve Türkiye'nin Ermenistan ve Azerbaycan'la ilişkilerini etkileyen iki devlet arasındaki çatışma Yrd. Doç. Dr. Reha Yılmaz ve Doç. Dr. Emin Şihaliyev tarafından "Ermenistan-Azerbaycan Çatışması: Çözüm Yolundaki Temel Sorunlar ve Gelecek Senaryoları" başlıklı makalede ele alınmaktadır. Ermenistan-Azerbaycan görüşmelerinde belirleyici rol oynayan Rusya, Avrupa ülkeleri ve İran gibi ak-

törlere dikkat çeken yazarlar, yakın gelecekte sorunun barışçıl çözümünde iyimser bir tablo çizilemeyeceğini belirtmektedirler.

PKK/KCK, çözüm sürecinden itibaren İslam'ı birleştirici bir unsur olarak vurgulamaya başlamış, bu adımla birlikte örgütün yerleşik laiklik söylemi açısından yeni bir döneme girdiği değerlendirilmeleri yapılmıştır. Turgut Özal Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Erkan Ertosun ve aynı üniversitede yüksek lisans öğrencisi Didem Tomaslar, PKK'nın laiklik söylemindeki değişimi, Türkiye'nin siyasi konjonktüründeki gelişmelerle birlikte analiz etmektedir. Özellikle II. Dünya Savaşı'nın ardından sömürge yönetimlerinden ayrılarak bağımsızlığını kazanan devletlerle birlikte yoğunlaşan kendi kaderini tayin kavramı tartışmaları günümüzde de devam etmektedir. İstanbul Arel Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Volkan Tatar ve Kırklareli Üniversitesi Araştırma Görevlisi Nuri Gökhan "toprak" kavramını kuramsal tartışmalar bağlamında değerlendirerek, kavramın siyasi yönünün ağır bastığını ortaya koyan ve bunun nedenlerini açıklayan çalışmalarıyla Bilge Strateji'ye katkıda bulunmuşlardır.

Türkiye, 1998'de başlattığı Afrika'ya Açılım politikasının ardından 2000'li yıllarda ilişkilerine ivme kazandırmış ve 2010 yılında Afrika Strateji Belgesi'ni kabul ederek kıta ile ilişkilerini "Türkiye-Afrika Ortaklığı" dönemine taşımıştır. Daha önce Londra ve Beyrut'ta gazetecilik yapmış ve Boğaziçi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Siyaset Bilimi Bölümü'nde yüksek lisans eğitimi alan, Patrick Sykes Türkiye'nin Afrika politikasını Brezilya örneği ile karşılaştırmaktadır. Sykes'in Türkiye ve Brezilya'nın Afrika politikasının kuramsal ve pratik yanlarını değerlendiren "Roles and Reality: Turkish and Brazilian Engagement with Africa" isimli makalesi bu konuda güncel bir çalışmayı akademi dünyasına sunmaktadır. Güvenlik alanındaki çalışmalarıyla bilinen Dr. M. Sadi Bilgiç, Dr. Salih Akyürek ve F. Serap Koydemir "Türkiye'de Askerlik Sistemi Nasıl Olmalıdır?" başlıklı makalede zorunlu, yarı profesyonel ve profesyonel askerlik sistemlerini incelemiş, demokratik kontrolü daha kolay, daha etkin ve tasarruflulu yarı profesyonel askerlik sisteminin Türkiye için en uygun model olduğunu tespit etmişlerdir. Derginin son bölümünde ise Dr. Hasip Saygılı, Hacı Mehmet Boyraz ve Coşkun Güllü tarafından yazılan üç kitap değerlendirmesi, eser okumalarına eleştirel bir bakış getirmektedir.

Gerek uluslararası ilişkiler disiplini açısından gerekse Türkiye'nin güvenliği ve dış politikası açısından güncel konularla ilgili bilimsel analizler, öngörüler ve politika tavsiyeleriyle dolu Bilge Strateji Güz 2015 sayısının akademik dünyaya ve Türkiye'deki karar mercilerine faydalı olmasını diler, bu sayının hazırlanmasına katkı sağlayan BİLGESAM çalışanlarına teşekkür ederim.

Prof. Dr. Atilla SANDIKLI
BİLGESAM Başkanı